

Forslag

til

Lov om ændring i lov om valg til folketinget.

Fremsat den 23. januar 1964 af *Aksel Larsen, Morten Lange, Herluf Rasmussen* og *Skørpeborg-Nielsen*.

I lov nr. 171 af 31. marts 1953 om valg til folketinget foretages følgende ændringer:

1. § 43, stk. 1, affattes således:

„*Stk. 1.* Derefter opgøres, hvor mange stemmer der er faldet på hvert af de partier, som er kundgjort i overensstemmelse med § 23, sidste stykke, og som enten har opnået mindst ét kredsmandat eller inden for et af de i § 17, stk. 2, omhandlede tre områder har opnået mindst lige så mange stemmer, som der i gennemsnit er afgivet pr. mandat (kreds- og tillægsmandater) i landet som helhed. Det samlede stemmetal for disse partier divideres med et tal, der er lig summen af de kredsmandater, der er tilfaldet disse partier i henhold til § 42, og tillægsmandaterne. Med det herved fremkomne tal divideres partiernes stemmetal, og ved denne beregningsmåde udfindes det, hvor mange af de nævnte mandater hvert parti i forhold til sit stemmetal er berettiget til. Hvis de ved divisionen fremkomne kvotienter ikke er hele tal og derfor, når

brøkerne bortkastes, tilsammen ikke giver det hele antal mandater, forhøjes de største brøker, indtil antallet er nået (den største brøks metode).“

2. Som ny paragraf indsættes i afsnit VIII efter § 92:

„§ 92 A. Ethvert politisk parti, som er repræsenteret i folketinget, eller som agter at deltage i folketingsvalg, er forpligtet til hvert år senest den 1. marts i Statstidende at offentliggøre et regnskab indeholdende en opgørelse over partiets indtægter og udgifter i det foregående kalenderår samt en opgørelse over partiets aktiver og passiver (status) ved kalenderårets udgang. Regnskabet skal være attesteret af de i stk. 2 nævnte revisorer.

Stk. 2. Folketinget vælger efter hvert folketingsvalg to statsautoriserede revisorer til at gennemgå de i stk. 1 nævnte regnskaber. Revisorernes honorarer udredes af folketinget.“

Bemærkninger til lovforslaget.

Den under nr. 1 foreslåede ændring af folketingsvalgloven — lov nr. 171 af 31. marts 1953 — omhandler den såkaldte spærreregulering i lovens § 43, stk. 1, således som den blev affattet ved lov nr. 208 af 16. juni 1961. Ifølge denne bestemmelse kan et parti, der deltager i et folketingsvalg, kun opnå andel i tillægsmandaterne, hvis det enten 1) har opnået mindst ét kredsmandat eller 2) inden for hvert af to af de tre områder har opnået mindst lige så mange stemmer som det gennemsnitlige antal gyldige stemmer, der i området er afgivet pr. kredsmandat, eller 3) i hele landet har opnået mindst 2 pct. af de afgivne gyldige stemmer.

Forslagsstillerne finder denne begrænsning i forholdsmæssighedsprincippet alt for vidtgående og mener, at et tilstrækkeligt værn mod en for stærk partiopdeling af folketinget opnås ved, at man ven-

der tilbage til den regel, som fandtes i den sidste valglov før grundloven af 1953, nemlig lov nr. 279 af 9. juni 1948 om valg til rigsdagen. Den under nr. 1 foreslåede bestemmelse går da ud på, at et parti vil kunne opnå andel i tillægsmandaterne, hvis det enten har opnået mindst ét kredsmandat eller inden for et af de tre områder har opnået så mange stemmer, som gennemsnitlig er afgivet pr. mandat (kreds- og tillægsmandater) i landet som helhed.

Den under nr. 2 foreslåede bestemmelse, hvorefter de politiske partier, som er repræsenteret i folketinget, eller som agter at deltage i folketingsvalg, skal offentliggøre deres regnskaber, motiveres af folketingsvælgernes interesse i at få klarhed over, hvilke økonomiske interesser der står bag de partier, der appellerer til deres stemmer.